

EGYHÁZKÖZSÉGI ÉRTESÍTŐ

A SZÉKESFEHÉRVÁRI CISZTERCI (NAGYBOLDOGASSZONY) PLÉBÁNIA HÍREI

Cím: Szent János köz 1. (Telefon: 22/315-447)

2014. karácsony

Megszentelt élet karácsonya

Elgondolkodva és belső örömmel tűnődöm el azon, hogy az idei Szent Karácsony a Megszentelt Élet karácsonya. Mi ciszterciek, ciszterci lelkületre törekvők ugyancsak kérhetjük, könyöröghetjük: Urunk, áldd meg a szerzeteseket, a szerzetesi élet iránt érdeklődőket, a szerzetesi élet értékeit a maguk síkján megélőket! Stílusosan szeretném idézni azokat a karácsonyi jókívánságokat, amelyeket valamikor régebben éppen egy szerzetesi közösség küldött nekünk és imádkozott meg érettünk:

„Ha kivetted a reménytelenséget a szívedből, lesz karácsony.
Ha minden nap, amikor fölébredsz, új napot vársz, lesz karácsony.
Ha reményt viszünk a szomorúaknak, lesz karácsony.
Ha tudsz mosolyogni egy kisgyerekre, vagy egy magányos emberre, lesz karácsony.
Ha várod, hogy holnap új csillag ragyogjon fel a Te szívedben, lesz karácsony.
Ha azt tudod gondolni, hogy mindenegyres ember többet ér, mint az egész világ, lesz karácsony.
Ha nem vesztet el a reményt Jézusban, lesz karácsony.
Ha azt tudod gondolni, hogy mindig van lehetőség az újrakezdéshez, lesz karácsony.
Ha hiszel abban, hogy Jézus úgy jön el Hozzád, mint a legjobb barátod, lesz karácsony.
Isten szeret Téged, mert Neki értékesebb vagy, mint az egész világ:
Ezért küldte el Fiát, Jézust a Földre, Aki érted is emberré lett!”

Előd atya

A Jézus nevet adták neki

A Jézus nevet adták neki...(Lk.2,26). A névadás tényét nemcsak Szent Lukács rögzíti, hanem a másik evangélista, Szent Máté is, aki Szent Lukácson kívül még tudósít Jézus születéséről. Tehát ugyancsak fontos lehet, ha mindkét evangélista megemlíti. Mi pedig a sok közismert karácsonyi esemény között elsiklunk fölötté. Pedig ha közelebbről szemügyre vesszük a névadás eseményét, ugyancsak fontos dologra bukkanunk.

Amikor Isten elhatározza, hogy előkészíti a megváltás művét, elküldi Mózeszt a Fáraóhoz és a Zsidókhoz. Ekkor Mózes megkérdezi, mit mondjon, ki küldi. A Válasz: „Aki van” küldi őt. Az „Aki van” nem név, hanem fogalom, lényeg-meghatározás. Sem a fáraó, sem a zsidók nem tekintenek a Mózeszt küldő Istenre, mint személyre.

Amikor Isten Áron családjának mindenkori elsőszülöttét választja ki a zsidók főpapjává, nem is szabad másnak az Isten nevét kiejtenie. Még a főpap is csak évente egyszer, az engesztelés napján, a szent sátor illetve a templom szentek szentjében, eltakart arccal, egyetlen egyszer ejti ki Isten nevét. A többi zsidó Istenről csak tulajdonságait megnevezve beszélhet: a Fölséges, a Rettenetes, a Szent stb. Mindig csak tulajdonságok.

Végül, amikor elérkezett az idők teljessége, a második Isteni személy emberré lesz, és köztünk lakik. Köztünk lakik – mi, a bérkaszárnnyak lakói, igazán tudjuk, hogyan lehet egymás közt lakni úgy, mintha ég és föld távolsága lenne köztünk. Az Ige testé lett és miközöttünk lakott. De ez jelent-e számunkra valami? De közelebb hozza ez Istent hozzánk? Elvégre a mi számunkra is igazán embertárs az, akit nevén szólíthatunk. A Főnök, az Úr, a Mester stb. megszólítás igazi kapcsolatot jelent-e köztünk és a megszólított között? Igazán közel azt érezzük, akit nevén szólíthatunk. Jut –e eszünkbe a családtagokat hivatalukon, rangjukon vagy képzettségükön szólítani? Ha Istent csak a lényegén ”Aki van”-nak szólíthatjuk, igazán közel kerül-e hozzánk? Elmondhatjuk, hogy köztünk lakik, de igazán nem mondhatnánk, hogy egy közülünk. És itt kapja igazi jelentőségét az evangélista által említett tény: Jézusnak nevezték. Megszólíthatom Jézust. Most már nemcsak köztünk lakik, hanem mindenki, aki beletartozik az emberiség családjába, és közel akar hozzá tartozni, nevén nevezheti. Ő nagy pártfogó, aki mindent odaad családjáért, akik nevén nevezve könyöröghetnek hozzá: „keresztrefeszített Jézus, könyörülj rajtunk”. Ő az elsőszülött a testvérek között, ezért természetes, hogy Ő áll legközelebb az Atyához, akivel egylényegű és együtt óvja, védi testvéreit: „Jézus Krisztus, aki az Atya jobbán ülsz, hogy közben járj értünk Uram, irgalmazz”. Az Ige most lett emberré, nevén nevezhetjük, nincs köztünk távolság. Istent és az Istent kereső embert már nem választja el semmi. Nevén szólíthatjuk, egy velünk. Karácsony ajándéka most teljeseedik ki. Isten nemcsak hasonló lett hozzánk, nemcsak köztünk lakik, hanem egy velünk, és megnevezhetjük karácsony nagy ajándékát: Jézust. Ámen.

Ottó atya

Balassi Bálint emlékezete

460 éve, 1554. október 20.-án Zólyom várában született az első európai rangú lírikusunk, a *magyar reneszánsz legnagyobb költője*. A nagy múltú mágnás család gyermeke az 1560-as évek közepén Nürnbergben tanult. Idehaza korának egyik legnagyobb tudású íróprédikátora, Bornemissza Péter volt a nevelője.

Kalandos, titkos-tiltott szerelmek viharaiiban érett igazán nagy költővé. Ezen korszakaiban születtek a *Júlia-versek*, *Celia-versek* és a *Szép magyar comédia* című ciklusai. Szabados, bűnös életét mélységesen megbánta, ezt tükrözi *Istenes éneki* című 17 darabból álló ciklusa. Ebből idézek egyet:

Adj már csendességet

Adj már csendességet, lelki békességet, mennybéli Úr!
Bujdosó elmémet ódd bútul szívemet, kit sok kín fúr!
Sok ideje immár, hogy lelkem szomjan vár mentségére.
Őrizd, ne hadd, ébrezd, haragod ne gerjeszd veszttségére.
Nem kicsiny munkával, fiad halálával váltottál meg,
Kinek érdeméért most is szükségemet teljesítsd meg.
Irgalmad nagysága nem vétkeim rútsága fellebb való,
Irgalmad végtelen, de bűnöm éktelen s romlást valló.
Jó voltod változást, gazdagságod fogyást eresztet-é?
Engem te szolgálót, mint régen sokakat ébresztet-é?
Nem kell kételkednem, sőt jót reménlenem igéd szerint.
Megadod kedvessen, mit ígérsz kegyesen hitem szerint,
Nyisd fel hát karodnak, szentséges markodnak áldott zárját,
Add meg életemnek, nyomorult fejemnek letört szárnyát,
Repülvén áldjalak, élvén imádjalak vétek nélkül,
Kit jól gyakorolván hallak meg nyugodván bűnöm kívül.

Az 1593-ban kitört a törökökkel vívott „hosszú háború”. Balassi azzal a határozott elszánással vetette magát a hadjáratba, hogy vitézségével kitüntetve magát, vagy visszaszerzi jó hírét és birtokait, vagy hősi halálával mossa le minden vétkeit. Részt vett egykori családi birtokainak és több más várnak visszafoglalásában. 1594 májusában az Esztergomot ostromló seregben harcolt. Az egyik rohamban ágyúgolyó sebesítette meg, és május 30.-án sérüléseibe belehalt.

Varjas Béla tanulmánya alapján összeállította Tóth János

Pázmány Péter emlékezete

1570. október 4.-én született Váradon kálvinista nemesi családban. 1582-ben áttért a katolikus hitre. 17 éves korában belépett a jezsuita rendbe. 1597-ben tízévi rendszeres tanulás után hittudományi doktorként pappá szentelik. 1601-ben Kassán a szó és a toll fegyverével sikeresen harcol a protestantizmus térhódítása ellen. 1604-ben elkészíti és kiadja *Kempis Tamás: Krisztus követéséről* című könyvének remek magyar nyelvű fordítását. 1609-ben kezdődik Alvinci Péter kiváló protestáns hitvitázóval folytatott polémiája.

1613-ban Pozsonyban megjelenik élete főműve, az *Isteni igazságra vezérlő Kalauz*, az ellenreformáció kora katolikus tudományosságának páratlanul gazdag és teljes foglalata. 1616-ban a király esztergomi érsekké nevezi ki. 1629-ben VIII. Orbán pápa Pázmányt bíbornokká nevezi ki. 1635-ben megalapítja a Nagyszombati Egyetemet.

1636-ban Pozsonyban megjelenik Pázmány Péter prédikációinak hatalmas kötete, irodalmi munkásságának záróköve. 1637. március 19.-én elhunyt Pozsonyban.

Az *Evangeliumokról prédikációk* gyűjteményben Krisztus szenvedéséről így elmélkedett Pázmány Péter:

Oh, élet megadója! Oh, halál rontója, Krisztus Jézus, ki hogy engem az örök kárhozatnak itéletül megmentenél, Pilátostól megítéltétől és halálra kárhoztattál; hogy engem felemelnél, megaláztattál; hogy engem megmentenél, halálra adattál; hogy engem böcsüllenél, meggyaláztattál; vigyáztál, hogy engemet nyugosztanál; böjtöltél, hogy engem mennyei dücsőséggel elégítenél; fáradtál, hogy engemet könnyebbítenél; egynehány pénzen eladattál, hogy én megváltatnám; megfogattál, mint gonosztévő; csúfoltattál, mint bolond; megszentenciáztattál, mint országháborító; megölettél, mint nyilvánvaló gonosztévő, hogy énértem, mint kezes, megfizetnél; mint szószóló, könyörögnél és nekem, mint bíró, megengednél. Nem fordítád el füleidet rágalmazóid kiáltásitúl, szent szájadat a keserves epétül, szent orcádat a pökdösésektől. Nem vonád el szent fejedet a töviskorona előtt; el nem rántád kezedet, lábadat a vasszegek előtt. Oh, én lelkemnek váltsága! Oh, én életemnek gyönyörűsége! Az én szemeim szemlélték a tilalmas gyümölcsöt és a te szemeid fedetén

bé érette. Az én lábaim mentek a fához, kezeim nyúltak az almához, és a te kezéd, lábad szegeztek a kereszthez. Az én szájam ízlelte a tiltott gyümölcsöt, és a te szájad keseredett érette. Én loptam és téged akasztanak fel érette. Enyim a vétek és tiéd a büntetése. Nincsenek, Uram, az emberi nyelvnek oly szavai, melyekkel ezeket megköszönhesse. Nincs az emberi akaratnak annyi tehetsége, hogy ezeket meghálálhassa. Hanem a te végtelen kegyességed előtt földre borulva, azt a vért, melyet énértem kiontottál; azt a halált, melyet énértem szenvedtél, sírva és zokogva terjesztem elődbe és alázatos buzgósággal könyörgök Szent Felségednek, hogy ennyi sok és nagy szenvedésid ne légyenek énbennem haszontalanok. Ámen

Pázmány műveltsége – a reneszánsz nagy alakjaihoz hasonlóan – lenyűgözően széleskörű. Az egyházatyák közül Szent Ágoston, Jeromos, Eusébiusz, Szent Ambrus, Tertullianusz műveit idézi leggyakrabban, de gondolkodását, stílusát, hanghordozását át-meg átjárja a Biblia világa. Emlékezetből tudta szinte a teljes Szentírást.

Pázmány Péter, „a magyar próza atyja” ma is – négy évszázad távolából – mély és maradandó esztétikai élménnyel képes megajándékozni figyelmes, a régi magyar irodalom és műveltség iránt fogékony olvasóját.

Tarnóc Márton tanulmánya alapján írta Tóth János

Lehet-e gyűlölettel a szívünkben Messiást várni? Messiást várni annyit is jelent, mint szívünkben a szeretetnek helyet adni!

(dr. Bán Endre plébános)

Örökkévalóságnak Királya! – megszületted, hogy megtapasztald az emberi közelséget és az emberi lét rövidre szabott határát – engedd, hogy mi, esendő halandók meg társaid legyünk örökkévalóságodban!

(Könyörgés a karácsonyi 2. vesperásból)

Karácsonyra készülni annyit jelent, mint felkészülni a hihetetlen, de boldogító titokra: *Velünk az Isten!* Karácsonyra készülni annyit jelent, mint készen állni annak az Istennek a fogadására, aki értünk oly kicsiny lett, hogy még mi is tudunk neki valamit adni. Isten nem úgy jött, mint gazdag a koldusok közé, hanem mint a koldusok közt a legkoldusabb. Karácsonyra készülni annyit jelent, mint a sok önzés, mohóság után végre adni. Ajándékozni, - de nem teli erszénnyel, hanem teli szívvel.

(dr. Goják János plébános)

Karácsony és Húsvét, Jászol és Kereszt összetartoznak. Az egyikén megdobbant, a másikon meghasadt az isteni Megváltó irgalmas szíve értünk. Ezeken szerezte vissza Isten-gyermekségünket. Boruljunk le hálás szívvel előttük!

(dr. Sólyom Sándor plébános)

Ady Endre:
Kis, karácsonyi ének

Tegnap harangoztak,
Holnap harangoznak,
Holnapután az angyalok
Gyémánt-havat hoznak.

Szeretném az Istent
Nagyon dicsérni,
De én még kisfiú vagyok,
Csak most kezdek élni.

Isten-dicséretére
Mégis csak kiállok,
De boldogok a pásztorok
S a három királyok.

Én is mennék, mennék,
Énekelni mennék,
Nagyok között kis Jézusért
Minden szépet tennék.

Új csizmám a sárban
Százszor bepiszkolnám,
Csak az Úrnak szerelmemet
Szépen igazolnám.

Disda Jenő:
Itt van a szép karácsony

Itt van a szép, víg karácsony,
Élünk dión, friss kalácson:
mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?

Karácsonyfa minden ága
csillog-villog: csupa drága,
szép mennyei üzenet:
Kis Jézuska született.

Jó gyermekek mind örülnek,
kályha mellett körben ülnek,
aranyese, áhitat
minden szívet átitat.

Pásztorjátások be-bejönnek
és kántálva ráköszönnek
a családra. Fura nép,
de énekük csudaszép.

Tiszta öröm tüze átég
a szemeken, a harangjáték
szól, éjféli üzenet:
Kis Jézuska született!

Juhász Gyula:
Karácsony felé

Szép Tündérország támad föl szívemben
Ilyenkor decemberben.
A szeretetnek csillagára nézek,
Megszáll egy titkos, gyönyörű igézet,
Ilyenkor decemberben.

...Bizalmas szívvel járom a világot,
S amit az élet vágott,
Beheggesztem a sebet a szívemben,
És hiszek újra égi szeretetben,
Ilyenkor decemberben.

...És valahol csak kétkedő beszédet
Hallok, szomorún nézek,
A kis Jézuska itt van a közelben,

Legyünk hát jobbak, s higgyünk rendületlen,
S ne csak így decemberben.

Móra László:
Karácsony édes ünnepén

Legyen ma templom minden ember szíve,
Melyben a lélek szárnyat bontogat!
Karácsony édes ünnepén
Legyen imádság minden gondolat.

Legyen ma templom minden ember szíve,
S legyen a templom tiszta, szent fehér.
Karácsony édes ünnepén
Istennek tetsző legyen a kenyér.

Szálljon szívünkbe áldott akarat,
Ez kösse egybe mind a kezeket.
Karácsony édes ünnepén
Te légy vendégünk: Jóság, Szeretet!

Akinek könnyet osztogat az Élet
És kín a napja, kín az éjjele,
Karácsony édes ünnepén
Ne fuss előle! Óh beszélj vele!

Testét takard be s enyhítsd sok sebét!
Óh lásd meg, tudd meg: testvér ő veled.
Karácsony édes ünnepén
A szíved szépül, őt ha öleled.

Az emberszívek örökélő őre
Tegye ma össze mind a kezeket!
Karácsony édes ünnepén
Maradj vendégünk: Jóság, Szeretet!